

Algemene beschouwingen november 2020

In een periode waarin Covid-19 de wereld in zijn greep heeft, er door vele beroepsgroepen dag en nacht wordt gewerkt om bijvoorbeeld de gezondheidszorg op een fantastische manier draaiende te houden, onze veiligheid te waarborgen, en het openbare leven zo goed als mogelijk draaiende te houden, merken we allemaal dat de economie in de meest brede zin van het woord ontzettend onder druk staat. De financiële buffers die Nederland de afgelopen jaren heeft opgebouwd zijn inmiddels uitgegeven en ook de Nederlandse gemeenten ontkomen hier niet aan, hetgeen zeker ook voor Zevenaar geldt.

De fractie van D66 heeft vorig jaar tijdens de begrotingsbehandeling al aangegeven dat we een financieel buitengewoon zware periode tegemoet gaan.

We waren er al een beetje op voorbereid, maar als je dan die serieus negatieve resultaten ziet dan wordt pijnlijk duidelijk dat er oplossingen moeten komen, en nog pijnlijker misschien wel, iedereen gaat daar iets van merken. Hoe gaan we dat op een goede, structureel en gedragen manier doen in Zevenaar, in een periode waarin de onderlinge verhoudingen in de gemeenteraad wel eens beter zijn geweest.

Zoeken we de onderlinge verbinding weer op, of blijven we volharden in de oppositie en coalitie?

Samen moeten we voorwaarden scheppen om de Zevenaarse financiën weer op orde te krijgen, samen moeten we zorgen voor een positief toekomstbeeld. Die uitstraling en daadkracht wordt van ons allemaal gevraagd.

De fractie van D66 zal zich open en constructief opstellen. Voorstellen die leiden tot een beter resultaat m.b.t. de begroting die voor ligt zullen we omarmen, en ik spreek de hoop uit dat dit raadsbreed ook het geval zal zijn.

Onze inwoners en ondernemers verdienen dat.

Allereerst wil de fractie van D66 de verantwoordelijke ambtenaren en het college bedanken voor de leesbare en duidelijk geschreven en uitgewerkte meerjarenbegroting 2021-2024.

We hebben vast kunnen stellen dat de nu voorliggende meerjarenbegroting niet reëel en structureel sluitend is ondanks het forse beslag op de algemene reserve. Ook het afgelopen jaar heeft de gemeente reserves ingezet, zodat het eigen vermogen verder afneemt. De zorgen die wij vorig jaar al hadden over de stijgende kosten binnen WMO en jeugdzorg, nemen verder toe. Wij hebben dan ook afgelopen week nogmaals de problematiek bij onze D66 vertegenwoordiger in de Tweede Kamer aan de orde gesteld. Want alhoewel de gemeente Zevenaar steeds meer inzet op preventie, en inzet op samenwerking met het maatschappelijk voorveld en de huisartsen, nemen de kosten van de jeugdzorg nog steeds toe, en vanwege het door Den Haag ingevoerde abonnementstarief WMO, zien we ook hier enorme overschrijdingen. We hadden bij aanvang van de huidige raadsperiode een ruime reserve in het sociaal domein, maar die is al vrij snel verdampt. Wat D66 betreft kan het niet zo zijn dat de gemeente Zevenaar opdraait voor stijgende kosten als gevolg van Haags beleid. Er zal structureel meer geld uit Den Haag moeten komen, maar voorlopig ziet het er nog zorgelijk uit.

De bijdrages van D66 aan begrotingsraden en aan de voorjaarsnota's zijn doorgaans positief. Maar helaas zijn we dit jaar somber gestemd want door de coronacrisis, staan we aan de vooravond van een enorme economische teruggang. Dat zullen we terugzien in de werkgelegenheid, daar waar deze in de Liemers toch al te wensen overlaat.

De huidige lockdown zal nog lang doorwerken op onze inwoners. Dat zullen we terugzien in de hoeveelheid inwoners met schulden we denken ook aan de oudere inwoners die geen bezoek mochten ontvangen, zich heel eenzaam hebben gevoeld en die ook nu nog angstig en onzeker zijn. We denken aan de middelbare scholieren die zeker in het begin niets mochten, alleen nog online les kregen en gek werden van hun thuiswerkende ouders. We denken aan de gezinnen waar het toch al niet zo soepel ging, die het nu niet meer samen redden. En we denken aan al die lokale ondernemers, die de afgelopen maanden hebben gevochten om het hoofd boven water te houden. Zijn we bereid om voor langere tijd onze grondrechten in te perken en de overheid veel meer macht te geven om te controleren en te handhaven op het naleven van die beperkende maatregelen? Dat is een landelijk vraagstuk, maar het staat ons allen vrij om hier goed over na te denken en petitie's te ondertekenen als we dat nodig vinden. De fractie van D66 wil het college bedanken voor de prima tussenrapportages Corona. Deze laten zien dat er oog is voor de moeilijke situatie waarin sportverenigingen en culturele organisatie zich bevinden. Huren worden kwijtgescholden en als er financiële steun nodig is, kan dat

aan de gemeente kenbaar worden gemaakt. Ook met bedrijven en horecaondernemingen wordt meegedacht. Gelukkig is er een tegemoetkoming voor getroffen ondernemers, maar de realiteit laat zien dat veel zelfstandigen ondanks de extra middelen het lastig hebben. We zullen daar oog voor moeten houden in de nabije toekomst, maar we moeten ook al nadenken over de langere termijn. Het vinden van werk zal voorlopig lastiger worden, zeker voor jongeren zonder startkwalificatie en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Een crisis kost heel veel geld en het ging al niet zo goed met de financiële vooruitzichten, dus we moeten wel een plan hebben voor de toekomst. Staan we aan de vooravond van grote bezuinigingen, en waar bezuinigen we dan op? Gaan we de OZB verhogen voor mensen die toch al te lijden hebben onder de crisis, of gaan we juist investeren om Zevenaar klaar te maken voor de toekomst. En over welke toekomst hebben we het dan?

De fractie van D66 blijft vasthouden aan belangrijke peilers uit ons verkiezingsprogramma. We willen een gemeente die aantrekkelijk is voor jong en oud.

- Waar creatieve ondernemers zich graag willen gaan vestigen
- Waar de gemeente goed en creatief meedenkt met bedrijven
- Waar wordt samengewerkt met bedrijven op het gebied van leer/werktrajecten voor jongeren en voor ouderen die hun carrière willen veranderen.
- Waar wordt geanticipeerd op de veranderende woonbehoefte van de inwoners.
- Waar huizen en bedrijven energieneutraal zijn.
- Waar altijd wat te doen is zowel op recreatiegebied als op sport en cultureel gebied
- Waar het gezellig toeven is.

Maar dat was alleen nog maar de toekomstvisie van D66 en het mag bekend zijn dat we participatie belangrijk vinden. We zijn van mening dat aan het onderwerp burgerparticipatie veel te weinig aandacht wordt geschonken door de raad en het college. Tijdens de aanvang van de huidige zittingsperiode heeft de fractie van D66 middels een motie getracht het onderwerp burgerparticipatie op de agenda te krijgen, maar met name de beide coalitiepartijen wilden hier niet aan.

Op het gebied van duurzaamheid en de energietransitie valt er nog veel te doen. We hebben inmiddels wat eerste stappen gezet met gasloos bouwen, maar het gaat voor ons gevoel wel langzaam te langzaam. De gemeente doet veel, en verstrekt ook veel informatie, maar soms lijkt het erop dat inwoners die informatie niet goed kunnen vinden. Of in het geval van een subsidie aanvraag, wordt het al snel zo'n administratieve brei, dat mensen het er maar bij laten zitten. Misschien kan het college toch nog eens kijken of daar wat in te verbeteren valt.

Door de veranderingen van ons klimaat verwachten we dat er steeds meer en meer extremen komen. Dus of heel warm en droog, of heel nat. Het wordt echt een moeilijke balanceer-act om je op beide weertypes goed voor te bereiden. Nog altijd valt er in Nederland te veel water. Zelfs in de jaren met de droge zomers. Alleen moet je dat water gaan verdelen over ruimte en tijd. Hoe zorg je er voor dat je genoeg overtollig water bewaart en hoe kun je daar in droge periodes gebruik van maken?"

Door de extreem hete en droge zomers constateren huiseigenaren verzakkingen. Met name in huizen van voor 1970 ontstaan er scheuren, doordat de bodem verdroogt en de fundering zakt. Zevenaar werkt samen met het waterschap om een compleet beeld van de problematiek te krijgen. Ook wordt er gekeken hoe gedupeerden geholpen kunnen worden. De fractie van D66 is van mening dat gedupeerden meer ondersteuning van de gemeente moeten kunnen krijgen. De vergroening van wijken speelt hier ook een belangrijke positieve rol in, want het vergroot de leefbaarheid in de wijk en is tevens nodig om wateroverlast en droogte in de toekomst tegen te gaan. We steunen het college van harte om door te gaan met operatie steenbreek om ook inwoners zelf aan te zetten tot het vergroenen van hun tuin.

Jaarlijks publiceert het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de rapportage de 'Staat van de Woningmarkt'. In het meest recente rapport staat dat in de komende 10 jaar in Nederland 845.000 woningen gebouwd moeten worden. Natuurlijk zijn dit landelijke cijfers, maar ook in onze gemeente is er ondanks dat op dit moment een fors aantal woningen gebouwd worden een groot tekort aan betaalbare woningen en woningen in de middenklasse. Vergrijzen we verder of geven we ook de jongere generatie, meer kansen? Bouw creatief, denk aan combinaties van een maatschappelijke bestemming met betaalbare woningen er boven. Of kantoren en bedrijven onderin en weer woningen erboven, goed voor de werkgelegenheid. We hebben voldoende vrije ruimte in onze gemeente dus benut de ruimte die er is, extra goed. Het college heeft prima prestatie afspraken gemaakt waar de fractie van D66 blij mee is, maar we hopen dat het niet alleen bij woorden blijft maar dat deze woorden omgezet worden in daden die er uiteindelijk voor zorgen dat er extra stappen gezet worden naar echt betaalbaar wonen voor zowel koop alsook huur woningen.

Tot slot:

Op 4 november 2020 bespreken we de Meerjarenbegroting 2021-2024 en het Herstelplan. Doordat de Corona crisis zo verschrikkelijk om zich heen grijpt is besloten deze vergadering digitaal te laten plaatsvinden en ook is besloten dat de fractievoorzitters van alle partijen niet de gelegenheid krijgen om namens hun fracties de algemene beschouwingen uit te spreken hetgeen we zeer betreuren.

De fractie van D66 zal niet de enige zijn die zegt dat het perspectief voor de komende jaren veroorzaakt door de enorme tekorten in het sociaal domein, en de kosten die voortvloeien uit de herstel en stimuleringsmaatregelen ten behoeve van de lokale en regionale economie, het sociaal- maatschappelijke en culturele leven te stimuleren niet rooskleurig is.

Jarenlang zijn wij onderwezen om niet zomaar een greep in de reserves te doen. En nu zien we hoe makkelijk het toch gaat!

Wij missen het gevoel dat er niet eerst naar de uitgaven is gekeken, hoe we daar bezuinigingen in kunnen aanbrengen om zodoende nieuwe uitgaven te kunnen doen. Dit is altijd gebruikelijk Zevenaars beleid geweest, wat ons ver heeft gebracht. En ik weet dat er geroepen gaat worden om de inkomsten kant te verhogen, maar daarvoor moeten we eerst goed naar de uitgaven gaan kijken. Dat zal niet makkelijk zijn en pijn kunnen doen, maar dat is een proces waar we eerst doorheen moeten....

Peter Pollmann
Fractievoorzitter D66 Zevenaar